

ČTVEROČ

ČASOPIS SLEZSKÉHO GYMNÁZIA

KVĚTEN - ČERVEN 2023

ČÍSLO 66

OBSAH

3

O LIDECH, KTEŘÍ...
Ronald Reagan

4

HUDBA
**Festival Slunovrat
i z jiného pohledu**

5

POVÍDKA
Dovolená jako z pohádky

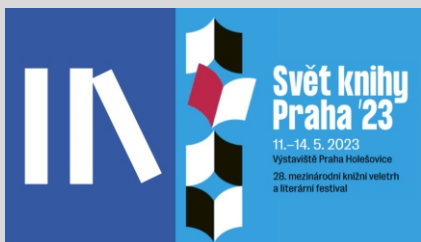
6-7

CO JSTE MOŽNÁ NEVĚDĚLI
... o Řecku

8

ERASMUS+
Zhodnocení aktivit školního roku

9

RECENZE
Svět knihy 2023

10

STUDENTI STUDENTŮM
**Ulice Opavy, jak je
neznáte**

11-12

ŽIVOTNÍ STYL
Piknikové recepty

13

RANKY, HODY, SETINY
Mistři po devíti letech

Ronald Reagan

Volodymyr Zelenskyj, v minulosti herec, scenárista a moderátor, který byl zvolen prezidentem – možná jste o jeho příběhu už slyšeli. Víte však, že není jediným hercem, který se dostal do politiky a získal prezidentské křeslo? Dneska bych vám ráda představila bývalého prezidenta Spojených států Ronalda Reagana.

Celým jménem Ronald Wilson Reagan se narodil 6. února 1911 v Tampicu ve státě Illinois prodávací bot Johnu E. Reaganovi a Nelle Wilson Reaganové. Kvůli otcovu alkoholismu a problémům v práci se často stěhovali, až se v roce 1920 usadili v Dixonu. Ronald vystudoval Eureka College,

po promoci bakaláře ekonomie a sociologie získal práci sportovního hlasatele na stanici WOC v Davenportu v Iowě tím, že zcela z paměti poskytl vzrušující popis fotbalového zápasu Eureka College. Populárním se stal díky moderování baseballových zápasů Chicago Cubs, kdy musel improvizovat popis běhů a chyb na základě útržkovitých detailů dodaných přes dálhopis.

V roce 1937 následoval Ronald The Cubs do jejich jarního tréninkového tábora v jižní Kalifornii, přičemž využil příležitosti vyzkoušet si filmové herectví. Byl obsazen u Warner Bros do série béčkových filmů, kde hrál v podstatě tutéž postavu – upřímného, pohodového a zdravého muže, jako byl on sám i v realu. Během dalších let si zahrál ve více než 50 filmech, k nejznámějším patří Knute Rockne – All American (1940), Kings Row (1942) a The Hasty Heart (1950). Během natáčení filmu Brother Rat se zasnoubil se svou kolegyní Jane Wyman, se kterou měl dceru Maureen a adoptovaného syna Michaela. O deset let později se však rozvedli, což později udělalo z Reagana prvního rozvedeného amerického prezidenta.

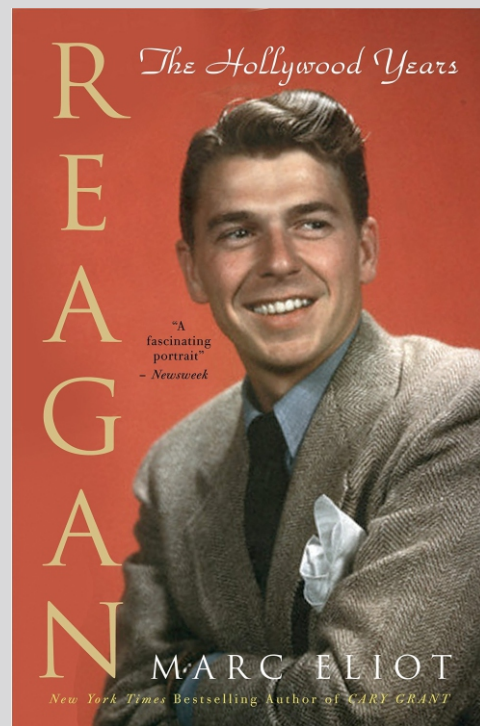
Po vypuknutí 2. světové války byl přidělen k armádní filmové jednotce se sídlem v Los Angeles, kde natáčel výcvikové filmy. I když nikdy neopustil zemi, nikdy neviděl boj, se ho Warner Bros pokoušeli veřejnosti vykreslit jako skutečného vojáka. V té době se proto objevovaly jeho fotografie „odchodu do války“ a „návratu domů na dovolenou“ v časopisech a filmových týdenících. Po odchodu z Hollywoodu se stal známým pro svá vyprávění z minulosti, tudíž i o svém štěstí při „návratu z války“, které byly ve skutečnosti epizodami z natáčení. Někteří z jeho kritiků na tyto chyby poukazovali a naznačovali, že má problém rozeznat fantazii od reality.

Ronald aktivně propagoval Nixona v jeho kandidatuře na guvernéra Kalifornie v roce 1962 a podporoval prezidentskou kandidaturu konzervativního republikána Barryho Goldwatera v roce 1964. V posledním týdnu kampaně přednesl třicetiminutový celonárodně vysílaný projev „A Time for Choosing“. Jeho další projev „Zlatý kříž“ přinesl příspěvky na kampaň pro republikánské kandidáty ve výši 1 milionu dolarů a zároveň ho katapultoval na národní politickou scénu – udělal z něj okamžitého hrdinu republikánské pravice.

V roce 1966 oznámil svou kandidaturu na guvernéra Kalifornie, kde oslovil lidi svou opravdovostí, přívětivostí a smyslem pro humor. Volby vyhrál o téměř milion hlasů. Během dvou funkčních období guvernéra (1967–1975) Reagan vymazal značný rozpočtový deficit zděděný od Brownovy administrativy.

Roku 1980 vstoupil do prezidentských voleb, které se mu po dlouhých debatách, iránské krizi rukojmích a politickém souboji s Carterem povedlo vyhrát.

Jako prezidentu Spojených států mu je z velké části připisován zánik Sovětského svazu. Snížil hrozbu války mezi USA a SSSR, přesvědčoval sovětské vůdce, že spolupráce s USA bude odpovídat sovětským zájmům, a podporoval otevřenost a prosazení demokracie v SSSR.

Festival Slunovrat i z jiného pohledu

Milý čtenáři, moc ráda bych tě pozvala na letošní 10. ročník festivalu Slunovrat, tento rok opět v Opavě.

Spolu s kamarádkou jsme se samy přihlášily k dobrovolničení ve třech dnech probíhající akce. Pokud máš také chuť se zapojit, stačí napsat na emailovou adresu (dobrovolnici@festivalslunovrat.cz). Poté ti osoba, která má na starost skupinu dobrovolníků, pošle formulář. Ten se skládá pouze z informací: jméno, příjmení a práce, kterou bys chtěl vykonávat, jako je třeba rozdávání ID pásek, stavění stage, roznos festivalového vína atd. Za sebe můžu říct, že mám celkově s domlouváním akce dobrou zkušenost. Proto pokud chceš i ty, můžeš se zapojit, míst je ještě dost.

Jako dobrovolník máš program rozvržený tak, že v přestávkách máš čas – ať už na přednášky, koncerty či besedy, které si sám vybereš. Nám osobně program konkrétně doporučili.

Jako plus vedle dobrovolničení zvažuj letní dny strávené v okruhu lidí naladěných na stejnou notu či prostředí s úžasnou atmosférou. Na pořadu dne je také možnost poznat něco nového, jestli jdeš na festival poprvé, nebo ho uvidíš z nového úhlu pohledu, pokud jsi ho navštívil i v minulých letech. Jelikož jsem já osobně na festivalu přímo nebyla, sama jsem zvědavá – ovšem z doporučení mých známých věřím, že moje očekávání nezklamu, naopak mě překvapí.

Samotný program Slunovratu začíná ve čtvrtek 22. a končí 25. června. Odehraje se v různých lokalitách Opavy, například v parku za kostelem sv. Janů, v Klubu ART v Obecním domě, ve Slezském zemském muzeu...

Jako návštěvník festivalu Slunovrat můžeš také využít vstupy na právě probíhající výstavy. Program je opravdu rozmanitý, takže jistě najdeš to, co potřebuješ.

Vstupenky seženeš buď online, nebo na vybraných místech v kamenných prodejnách. Zvol si jednodenní nebo třídní vstupenku a rozhodně nezapomeň využít svého ISIC průkazu pro 20% slevu!

<https://festivalslunovrat.cz/vstupenky/>

Celkově vidím podobné akce, třeba právě festivaly, majáles a různé zábavy, jako skvělou možnost poznat nové lidi, nashromáždit vzpomínky, které nám nikdo nevezme – a na to nezapomínej!

Zpívej, tancuj, žij...

Barbora Dluhošová

Opava **22 – 24|6| 2023**

SLUNC VRAT
Víc než festival

THE YOUNG GODS /CHE/

TATA BOJS | Mr ŽARKO /SRB/

BUTY | DAGADANA /UA/PL/

TERRA PROFONDA /HUN/ | V.O.S.A.

LONGITAL /SK/ | DVA | LADĚ

SCHOLA GREGORIANA PRAGENSIS

ANDREJ BORISOVIČ ZUBOV /RU/

EDO JAGANJAC /BiH/

FRANTIŠEK KOTLETA

a KRISTÝNA SNĚGOŇOVÁ

DUKLA

KHOIBA

DOBROVSKÝ & ŠÍDLA

VILÉM SPILKA QUARTET

JAMAIR – Racek / Biháry / Budweiserová

LUKEFRY

a mnoho dalších!

trídní vstupenka
1 090,-
do 22. 6. 2023
1 290,-
na místě

festivalslunovrat.cz

Dovolená jako z pohádky

Dnes je jen další únavný den v práci, který bych raději trávil někde jinde než tady. Už se ztrácím v excelových tabulkách, a dokonce mě už z toho koukání do počítače bolí oči. Neubráním se zívnutí, když mi do mailové schránky přijdou další dvě dlouhé zprávy, které budu muset přečíst.

„Tak co, Venco, už víš kam pojedíš na dovolenou?“ Leknutím jsem se otočil a spatřil za mnou stát mého nejméně oblíbeného kolegu. Zamumlal jsem, že ještě nevím.

„Vypadáš dost vystresle, dovolená by ti jen prospěla,“ zahlaholil a plácl mě kamarádsky po zádech.

„Hm, asi jo,“ zabručel jsem a sledoval, jak kolega odchází otravovat někoho jiného.

Cestou domů mi pořád ta konverzace vrtala hlavou. Možná bych si doopravdy měl dát pauzu a jet někam, aspoň na pár dní. No jo, ale kam? Klasické destinace cestovek mě nikdy moc nebraly. Nemám rád turisty a vyhlídka na lidmi přeplněné pláže mě neláká. Radši si na pláži čtu, a stejně je to moře většinou studené nebo znečištěné. Kvůli tomu jsem dlouho nikam nejezdil, a tak teď bych to mohl zkusit a třeba překvapím sám sebe.

Večer jsem začal procházet weby s levnými letenkami a tipy na dovolené. Náhodou mě zaujala reklama na jednu cestovní kancelář. S naší cestovkou budete jako v pohádce, tak znělo motto na jejich stránkách. Divné však bylo, že na hlavní stránce nikde nenabízeli zájezdy nebo destinace. Výhodné ceny to ano, ale kam, to nevím. Nicméně zjistil jsem, že jejich pobočka je nedaleko od mé kanceláře, tak se tam zítra vydám.

Druhý den byl snad ještě nudnější a únavnější než ten předchozí. Po práci jsem se vydal hledat onu cestovní kancelář. Našel jsem ji v jakési zapadlé uličce a myslel jsem si, že je zavřeno, ale svítilo se tam.

Vešel jsem dovnitř. Vypadalo to jako obyčejná kancelář. Čekal jsem, že se aspoň dozvím, jaké výlety nabízí, ale nic tady nebylo. Pouze dřevěný stůl s počítačem. Za stolem byla železná dvířka, trochu pootevřená. Nikdo v místnosti nebyl, ale zpoza dveří se ozývaly šramotivé zvuky. „Dobrý den,“ řekl jsem nahlas a důrazně, abych na sebe upozornil. „UŽ JDU!“ ozvalo se. Po chvíli ze dveří vyšel pán se slunečními brýlemi a v květinové košili. „Vítejte, omlouvám se a děkuji za to strpení, raďte se posadit,“ usmál se na mě a ukázal na křeslo naproti stolu. „Tak, kampak to bude?“ zeptal se mě přívětivým tónem a já se nemohl zbavit pocitu, že tady něco nehraje. Rozhlédl jsem se po místnosti a hledal ještě nějakou inspiraci, ale marně. Odpověděl jsem mu, že vlastně nevím, a chtěl jsem mu ještě říct, že na jejich webu jsem nic nenašel, ale on už mě přerušil. „Já mám rád, když lidé neví, kam by chtěli jet, mám pro tyhle případy speciální dotazník, vyplňte ho a já vám poté ukážu vaši pohádkovou dovolenou.“

Podal mi tablet s dotazníkem. Musím přiznat, že ten dotazník byl hrozně zvláštní. Čekal jsem otázky typu: Kolik zavazadel berete? Cestujete sám, či nikoli? Jaké počasí byste si na dovolené přál? Místo toho tam byly otázky jako: Jaký žánr knih mám nejraději? Jaká pohádka nebo příběh vás přenese do dětství? Máte zkušenosti s magií? a tak podobně.

Jakmile jsem tento podivný a podle mě s mojí dovolenou nesouvisející dotazník vyplnil, ukázal se mi na konci graf. Podal jsem tablet pánovi z cestovky a on jen rychle očima přelétl moje výsledky. Poté vstal a otevřel železné dveře za stolem. „Pojďte se mnou,“ přikázal mi. Vstal jsem, ačkoliv mi to pořád přišlo divné, ale řekl jsem si, že to je asi v rámci toho dotazníku. Následoval jsem ho do tmavé chodby, která se pomalu zužovala. Na jejím konci stály další dveře, tentokrát s kódem. Už jsem se trochu začal bát, kam mě to vede a jestli jsem náhodou nenaletěl na nějaký podfuk. Být zavřený někde ve sklepe u tohoto chlápka fakt nepotřebuju. Ohlédl jsem se, pak se podíval zpátky na něj a zeptal se: „Kam to jdeme?“

Neodpověděl mi a otevřel zakódované dveře. Vstoupili jsme do velké místnosti plné dalších dveří. Tyhle ale byly úplně jiné. Na každé straně místnosti bylo několik krásně zdobených a barevných dveří. Vedle nich svítilo číslo a kód, kterým se tuším ty dveře otevírají.

„Takže znovu – vítejte v naší pohádkové cestovní kanceláři. Omlouvám se za ty tajnosti, ale je to protokol. Podle dotazníku, který jste vyplnil, by se vám mohly zamlouvat dveře číslo 13, 24 a možná 8.“ Nestačil jsem mu nic odpovědět a už šel k nějakým dveřím a zadával jejich kód. Byly to cihlově červené dveře, které z půlky zakrýval zelený břečťan. „Teď vám jen ukážu, jak to tady funguje, a pak se tu můžete porozhlédnout sám.“ Jakmile otevřel ty dveře, spadla mi brada. Stáli jsme uprostřed středověkého bojiště, kde byl dokonce i drak, kterému šlehaly z úst plameny. Vojáci v brnění řinčeli meči a někteří se snažili dostat k drakovi, ale ten všechny svým plamenem sežehl. „V dotazníku jste uvedl, že máte rád fantasy a že vaše oblíbené mytické zvíře je drak, takže si myslím, že 13 je pro vás ta pravá,“ pověděl mi muž, který se opíral o rám dveří. S úžasem jsem sledoval draka, jak se prodírá šiky vojáků směrem k nám. Když už jsem myslel, že nás jeho plameny sežehnou, muž z cestovky rychle dveře zabouchl. „No tak tady tyhle radši někdy jindy,“ řekl a zeptal se mě, které dveře bych rád otevřel. Byly tu snad tisíce dalších dveří, jak si mohu vybrat jen jednu?

Klára Pirunčíková

... Řecku

V dnešním díle se podíváme až na samotný jih **Balkánského poloostrova**. Navštívíme Řecko. Tato země se rozkládá nejen na pevnině, ale také na **mnoha ostrovech**, které zasahují do Egejského, Krétského, Thráckého, Středozemního, Jónského a Jaderského moře. Hlavní a největší město, **Athény**, se nachází na pevninské části Řecka. Úředním jazykem je **řečtina**. Zrodila se zde demokracie, filozofie, mnohé literární žánry, historiografie, hlavní vědecké a matematické principy či – dnes velmi slavné – olympijské hry.

Řecko (Ελλάδα, Ελληνική Δημοκρατία)

- Oficiálním názvem je **Helénská republika**, snad i podle krásné Heleny, o kterou byla svedena Trojská válka.

- **Řecké ostrovy** zauímají téměř **20 %** celkové plochy Řecka. Jejich počet je bez nadsázky dechberoucí. Najdeme zde více než **2 000** ostrovů a ostrůvků, z nichž jen kolem 200 je obydlených.

- Hlavním důvodem, proč je v Řecku tolik **modrých střech**, okenic a uliček, je, že modrá barva měla za úkol **odhánět zlo**. Vše je podpořeno bílou barvou na fasádách, která má za úkol odrážet světlo a chránit tak místní obyvatele před nesnesitelným horkem. Ještě v roce 1967 byla povinnost natřít dům modrou a bílou barvou dána zákonem.

- Poté, co vám Řekové řeknou kompliment, se může stát, že na vás zároveň třikrát **plivnou**. Nebojte se, dělají to jen proto, aby vás **ochránili před vším zlým**.

- V Řecku se nachází nejvíce **archeologických muzeí na světě**. Najdeme jich zde více než 100. To je spjato s **dlouhou a pestrou historií** řeckého národa.

- Řekové milují tanec tak moc, že v celém Řecku je **4 000** různých druhů **tradičních tanců**. Tohle číslo není oficiální, takže jich ve skutečnosti může být mnohem více.

- **Jmeniny** v Řecku mají mnohem **větší význam** než narozeniny. Na to v Česku nejsme moc zvyklí, že?

- Pokud pojedete do Řecka spíše na prohlídku památek než za sluníčkem, raději si neberte vysoké podpatky. Řekové jsou velmi hákliví na to, co máte na svých nohách, a to obzvláště když se jedná o jejich národní památky. Vysoké podpatky by mohly památky poškodit.

- Řecko je třetím největším pěstitelem oliv a **olivovníky** zde pěstovali už ve starověku. Některé olivovníky pochází dokonce ze **13. století** a stále plodí chutné olivy.

- Zatímco většina turistů míří na ostrovy, drtivá většina Řeků žije v hlavním městě **Athénách** nebo v **Soluni**. Obě města se nachází na pevninské části Řecka. Některí Řekové pracují během léta na ostrovech, mimo sezónu se ale opět vrací do Athén.

- **Mykénština** neboli mykénská řečtina je **nejstarším doloženým jazykem evropského kontinentu**. Vychází z ní dokonce mnoho celosvětově známých odborných výrazů. Žádná mykénsky psaná literatura objevena nebyla, ale dochovalo se asi **5 000 nápisů** na hliněných tabulkách a fragmentech váz. Nejstarší pocházejí ze **14. století př. n. l.** Stopy po mykénštině končí okolo 12. století př. n. l., kdy vzhledem k nedostatku dochovaných informací začíná v Řecku tzv. „**temné období**“.

Ikaria (Ικαρία)

- Název Ikaria je odvozen od řecké mytologické postavy **Ikara**, syna **Daidalova**. Podle pověsti Ikarus **spadl do moře** nedaleko ostrova a utopil se.

- Tento ostrov je jedním z pěti míst na Zemi, kde se lidé dožívají **neobvykle vysokého věku**. Může to být čistým vzduchem a klidným, družným životním stylem, čerstvou zeleninou a kozím mlékem. Ale také třeba hornatým terénem. Místní však tvrdí, že svou zásluhu na tom má víno. Vědci zjistili, že všech 8 000 obyvatel žije v průměru déle než většina Evropanů a až do vysokého věku se jim vyhýbají větší zdravotní potíže.

Rhodos (Ρόδος)

- Podle několika antických spisovatelů je původ Rhodu nerozlučně spjat s bájí o **Diovi** a **Héliovi**. Podle této báje se Zeus po vítězství nad Titány rozhodl **rozdělit Zemi mezi olympské bohy**. Jediný, na koho se nedostalo, byl Hélios – bůh slunce, neboť ve chvíli, kdy se Země dělila, putoval se svým slunečním vozem po obloze a nikdo si na něj nevzpomněl. Když se vrátil a domáhal se svého podílu, Zeus ho litoval, ale sdělil mu, že to už není možné, neboť ostatní bohové by byli nespokojeni. Hélios tedy požádal Dia i ostatní bohy o souhlas s tím, že mu připadne země, která se sama vynoří z moře. Jakmile souhlasili, vynořil se z modrého moře ostrov. Hélios jej ozářil svým jasem a učinil jej **nejkrásnějším ostrovem v Egejském moři**.

- **Rhodský kolos** byla bronzová socha boha **Hélia** postavená u přístavu na ostrově Rhodos. Díky své výšce **přes 30 metrů** se Rhodský kolos stal nejvyšší sochou starověku a zároveň jedním ze **Sedmi starověkých divů světa**. Na místě, kde kdysi stál tento kolos, najdeme dva sloupy, na kterých stojí **dva daňci** – samec na jednom a samice na druhém. Tyto sloupy se staly **symbolem ostrova** a navždy mají připomínat umístění Rhodského kolosu.

- Nejtypičtější suvenýry z Rhodu jsou **sádrové sošky** Rhodského kolosu a jiné přesvědčivé **repliky** antických soch a váz či **keramika s mytologickými výjevy**.

Kréta (Κρήτη)

- Podle mýtů je Kréta považována za **místo zrození Dia** – vládce olympských bohů.

- V době neolitu byla Kréta jedním z **center** velmi vyspělé **minojské civilizace**, nazvané podle **krále Mínóa**. Ta po sobě zanechala ruiny svých paláců, z nichž největší je **Knóssos**, bývalý hlavní palác s ohromujícími 1 400 místnostmi. Znalost výroby bronzu, rozvoj hrnčířství, kovotepectví a obchodní styky způsobily, že se minojská civilizace rozvinula ve významnou **námořní velmoc**.

- Původní **písmo** Minojců zatím **nebylo zcela rozluštěno**.

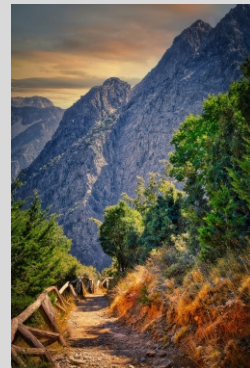
- Někdy mezi lety 1470 až 1450 př. n. l. říše **náhle zanikla**. Spekuluje se o následcích **erupce sopky Thera**.

- Po pádu této civilizace, která na Krétě žila přes 1500 let, se ostrova postupně zmocňovaly jiné kultury – mykénská a dórská.

- Kromě Knóssu najdeme na Krétě i například **Faistos**, **nejstarší krétský palác**, nebo třeba **Gortyn**, velmi významnou **archeologickou lokalitu**, ve které se nachází první evropský zákoník vytesaný do kamene.

- Dalšími zajímavými místy na Krétě jsou **Spinalonga**, ostrovní pevnost chránící přístav **Elounda**, **Samaria**, nejdelší soutěska v Evropě, a samozřejmě **Heraklion**, hlavní město Kréty.

- Přísluví „**chytit býka za rohy**“ má kořeny v řecké mytologii. Pochází z dob, kdy Herakles zachránil Krétu před zuřivým býkem tak, že ho chytil za rohy.

Korfu (Κέρκυρα)

- Na tomto řeckém ostrově najdeme množství historických a kulturních památek, jakými jsou například klášter **Vlacherna** nebo pravoslavný klášter **Paleokastritsa** a blízký ostrůvek **Pontikonissi** s klášterem **Pantokrator**.

- Na ostrově měla svůj zámek **Achil-lion** rakouská císařovna **Alžběta Bavorská**, také známá jako **Sissi**, manželka císaře **Františka Josefa I.**

- Ostrovu Korfu se přezdívá také „**olivový**“ či „**smaragdový ostrov**“, a to díky nádherným barvám, kterými ostrov hraje. Daří se tu především zeleným rostlinám (jehličnanům, olivovníkům či palmám), ale i **barevným orchidejím**. To vše obklopuje čisté a modré moře.

Peloponés (Πελοπόννησος)

- Je s pevninou spojen šíjí, která byla roku 1893 prokopaná **Korintským průplavem**. Může tedy být považován za ostrov, protože je od pevniny oddělený.

- Nejjižnější část řecké pevniny byla ve starověku pokládána za poloostrov Pelopův. Podle pověsti **Pelops** v závodech koňských spřežení o ruku krásné **Hippodamie** přemohl lstí jejího otce, krále **Oinomaa**, který při tom zahynul. Pelops se pak ujal vlády. Jeho potomci potom panovali v **Mykénách** a ve **Spartě** ve stínu Pelopova zločinu, což mělo být osudovou příčinou všech tamních **krveprolití**. Proto se asi Peloponés stal **jedním z předních bojišť** antické i novodobé historie.

- V roce **776 př. n. l.** se podle pověsti pořádaly **první všeřecké olympijské hry** v osadě **Olympia**. Legendy a báje však hovoří o sportovních kláních v Olympii, které se konaly ještě mnohem dříve. Olympijské hry se konaly vždy po čtyřech letech v **Diově svatyni**. Byly to velké slavnosti provázené **sportovními a kulturními soutěžemi**. Datum vzniku olympijských her se za helénismu stalo **počátkem řeckého letopočtu**.

Kateřina Nowická

Erasmus+ během 10 let na SGO obohatil všechny

Dnes již nikdo nepochybuje, že získávání osobních praktických zkušeností je jedním z nejefektivnějších způsobů vzdělávání. K tomuto cíli směřuje již deset let i Slezské gymnázium prostřednictvím programu Erasmus+. Během uplynulé dekády vykrytalizovalo několik okruhů aktivit, jimiž se Erasmus+ na naší škole realizuje.

Projektové mobility

Jedná se o pobyt skupiny žáků s pedagogickým doprovodem v partnerské škole v zahraničí. Pro tento pobyt je předem známé téma a záměr, na němž školy často spolupracují i prostřednictvím e-twinningu nebo jiných distančních modulů. Naše mobility byly zaměřeny např. na environmentální témata, well-being, význam sportu v životě, angažovanost mládeže, čtenářství, fyzio-terapeutické techniky či na kulturní a přírodní dědictví regionů.

Individuální studijní mobility žáků

Žáci vyjíždějí v menší skupince a obvykle absolvují pobyt bez pedagogického doprovodu, což znamená, že se jedná o aktivitu pro „odvážnější“ žáky, kteří musí zvládnout samostatně všechny myslitelné nástrahy cestování. Během pobytu jsou žáci po dobu minimálně 10 dnů zapojeni do běžného vyučování v partnerské škole. Mají tak možnost poznat každodenní školní realitu, výukové metody a vybavenost partnerské školy a potažmo i země.

Job shadowing neboli stínování

Tato forma spolupráce je zaměřena na učitele, kteří mohou strávit týden na partnerské škole a pozorovat běžné hodiny, diskutovat se zahraničními kolegy o problémech, které je trápí, a případně se naučit nové techniky a metody výuky. Tyto výjezdy také slouží k plánování další spolupráce. Žáci školy pak ze stínování také profitují – setkají se s cizojazyčnými mluvčími, připravují pro ně např. odpolední program, provádějí je školou i městem atd.

Metodické a jazykové kurzy pro učitele

Kurzy slouží k podpoře dalšího vzdělávání učitelů. Častou formou jsou jazykové kurzy podporující schopnost učitelů čerpat ze zahraničních zdrojů a uplatňovat pokročilé metody v rámci CLIL. Dále je možno využít nabídky metodických kurzů, které se zaměřují např. na integraci IT nástrojů, badatelské výuky nebo žákovského divadla do běžné výuky.

Získání Akreditace Erasmus+ v roce 2021 usnadnil Slezskému gymnáziu zpracování žádostí o dotace a zařadil nás mezi elitní skupinu škol, což otevřelo žákům i učitelům dveře k novým příležitostem. O kvalitě programu na naší škole svědčí i získání dvou ocenění Label, které uděluje Dům zahraniční spolupráce jen nejvyšší kvalitní projektům v republice.

O intenzivním životě programu Erasmus+ na SGO svědčí i následující statistika za uplynulý školní rok 2022/23:

- **71 žáků** vyjelo na partnerské školy během 5 projektových mobilit (Španělsko, Švédsko, Itálie, Nizozemí), 2 projektové mobility (37 žáků) naopak SGO hostilo v Opavě
- **21 žáků** vyjelo na individuální studijní mobility (Španělsko, Polsko, Francie), přijali jsme 5 žáků
- **4x** jsme přijali zahraniční kolegy v rámci stínování, 2 skupiny jsme na stínování vyslali
- **13 učitelů** vyjelo v létě 2022 na vzdělávací kurzy

Mgr. Zdeňka Morcinková

**Svět knihy
Praha '23**

11.–14. 5. 2023
Výstaviště Praha Holešovice
28. mezinárodní knižní veletrh
a literární festival

Ulice Opavy, jak je neznáte

KOMENSKÉHO

Schlossgasse (Zámecká) / 1892 Liechtensteingasse / 1919 Jana Amose Komenského / 1938 Liechtensteinstrasse (Lichtenštejnská) / 1946 Komenského

Opavský zámek. V dnešní době poněkud zvláštní spojení slov, každopádně ano, i Opava měla svůj vlastní zámek. Původně tedy hrad, postavený na přání knížete Přemysla I. Opavského, který byl později přestavěn na onen opavský zámek – k tomu došlo během období, kdy byl objekt vlastněn Liechtensteiny. V roce 1890 proběhlo odkoupení zámku městem a státem a následovala demolice objektu v roce 1892. Zámek stával v místech dnešní budovy Mendelova gymnázia a Slezského zemského muzea, přičemž se nám z něj dochoval pouze Müllerův dům.

Müllerův dům plnil v průběhu času mnoho funkcí. V období existence hradu na jeho místě pravděpodobně stával mlýn, z poloviny 16. stol. pochází zmínka o funkci domu jako hradní kuchyně. V době, kdy opavské knížectví získal Karel I. z Liechtensteina, sloužil jako sýpka. V roce 1722 byl přestavěn do barokního stylu a využíván jako byt purkrabího zámku. V 70. letech 19. století byl dům odkoupen právníkem Franzem Müllerem, podle jehož rodiny se jmenuje dodnes. V současnosti je budova využívána jako nový expoziční areál SZM, kde si může návštěvník mimo jiné prohlédnout stavební fáze Müllerova domu v průběhu historie.

Opava se také může pyšnit dvěma gymnázii, která spolu prakticky sousedí. Tím starším z nich je to Mendelovo. Své jméno získalo podle slavného českého biologa – Johanna Gregora Mendela, který je zakladatelem genetiky a svého času studoval na německém gymnáziu v Opavě. Otevřeno bylo již v roce 1883, kdy fungovalo jako soukromá škola, v roce 1899 bylo převzato do státní správy.

Zajímavostí je, že první studentka se na tehdy čistě chlapecké škole objevila ve školním roce 1910/1911 a jednalo se o Boženu Davidovou z Háje. O pár let později, ve školním roce 1917/1918, pak na gymnáziu studovalo již devět dívek.

A to druhé gymnázium – o poznání mladší – stojí při vyústění ulice Komenského do Těšínské. Jedná se o naše Slezské gymnázium, v jehož současné budově původně sídlila Schillerova chlapecká obecná a dívčí měšťanská škola. Ta byla postavena v roce 1905 a své jméno získala na počest 100. výročí úmrtí básníka Friedricha Schillera. Ovšem Slezské gymnázium zde nesídlilo odjakživa, původně se vyučovalo v budovách bývalého Vojenského gymnázia Jana Žižky z Trocnova na Krnovské ulici, odkud se v roce 2007 přestěhovalo na současnou adresu, která je nám všem velmi dobře známa.

SNĚMOVNÍ

Schlossgasse (Zámecká) / 1877 Landhausgasse, Sněmovní

V blízkosti Dolního náměstí se nachází krátká ulice Sněmovní, která získala své pojmenování podle budovy Zemského archivu v Opavě.

Jezuité si zde nechali ve 2. polovině 17. století vybudovat klášter, jehož součástí bylo i jezuitské gymnázium. To bylo vyhlášené a vypovídá o tom i řada úspěšných a známých absolventů, jejichž jména si můžeme přečíst na pamětní desce, umístěné na budově směrem k Dolnímu náměstí.

Po zrušení jezuitského řádu bylo v budově zřízeno muzeum.

Když došlo ke znovuoobnovení slezské samostatnosti, budova začala sloužit jako sněmovna 31členného zemského sněmu, který zde zasedal od roku 1861.

Ve 20. a 30. letech 20. století se v přízemí budovy nacházela česká veřejná knihovna a po roce 1945 se z budovy stalo oficiální sídlo Zemského archivu v Opavě.

Hana Kolovratová

Piknikové recepty

Horké dny plné sluníčka nás lákají trávit volná odpoledne venku na čerstvém vzduchu. Ať už jste příznivci spíše sportovních aktivit, nebo raději dáváte přednost odpočinku na terase, myslím, že posezení u dobrého jídla s partou přátel a výhledem na okolní krajinu neodolá nikdo. Stačí zabalit deku, košík s bohatým občerstvením a můžete vyrazit na piknik. Ale jaké dobroty připravit? Pojďte se inspirovat některými tradičními piknikovými recepty:

Italský kuřecí wrap

Ingredience: (na 4 porce)

- balení tortill
- 2 polévkové lžíce másla (+ 1 lžička na krutony)
- 200 g vykostěných kuřecích prsou
- 1/2 hrnku majonézy (nebo dressingu na salát)
- 1/4 hrnku strouhaného parmezánu
- 2 hrnky natrhaného římského salátu
- 2 rajčata (nakrájené na plátky)
- čerstvá bazalka
- 1 rohlík na krutony s italským kořením
- sůl a pepř

Postup:

1. Rohlík nakrájíme na kostičky a osmažíme v pánvi na másle. Dochutíme italským kořením, promícháme a odstavíme.
2. Na pánvi rozpustíme zbytek másla a přidáme kuřecí prsa. Opékáme asi 13–18 minut, dokud nebudou zbarvena dozlatova. Podle chuti můžeme osolit či opepřit. Poté odstraníme z pánve a nakrájíme na proužky.
3. V misce smícháme majonézu s parmezánem a směs rozetřeme na každou tortillu.
4. Tortilly následně obložíme salátem, kuřecím masem, plátky rajčat, bazalkou a krutony a zavineme.

Mřížkový třešňový koláč

Ingredience:

TĚSTO NA KOLÁČ

- 3 hrnky hladké mouky (+ další na posypání)
- 1/4 lžičky soli
- 1 hrnek chlazeného másla nakrájeného na kostičky
- ledová voda

NÁPLŇ

- cca 5 hrnků vypeckovaných třešní
- 1/2 hrnku krystalového cukru
- 6 polévkových lžic kukuřičného škrobu
- 1 polévková lžíce citronové šťávy
- 1/2 lžičky soli
- 1/2 lžičky mleté skořice
- 1 celé vejce + 1 žloutek
- 1 polévková lžíce plnotučného mléka
- třtinový cukr (na posypání)

Postup:

1. Ve velké míse smícháme mouku, cukr, sůl a máslo. Šleháme a průběžně podléváme vodou, dokud nevznikne drobivá směs s malými kousky másla. Poté vytvořené těsto rozpracujeme rukama.
2. Těsto rozdělíme na dva kusy, zabalíme do potravinářské fólie a necháme odležet v chladu (alespoň hodinu).
3. Po vychladnutí těsto lehce poprášíme moukou. Jeden kus rozválíme a přeneseme do koláčové formy. Druhý opět rozválíme a následně nakrájíme na proužky, které použijeme na vytvoření mřížkového vzoru.
4. Připravíme náplň. V misce smícháme třešně, cukr, kukuřičný škrob, citronovou šťávu, sůl a skořici. Výslednou směs vylijeme na připravené těsto ve formě.
5. Proužky položíme na koláč a propleteme je dohromady tak, aby vznikla mřížka.
6. Smícháme vejce, žloutek a mléko a potřeme vršek koláče. Nakonec koláč posypeme cukrem.
7. Koláč pečeme 20 minut na 230 °C. Poté snížíme teplotu na 190 °C a pečeme dalších cca 40 minut, dokud nebude mít těsto zlatavou barvu a náplň nebude bublat. Před podáváním necháme vychladnout.

Piknikové recepty

Domácí jahodová limonáda

Ingredience:

- 175 g cukru
- 400 g jahod (oloupaných a nakrájených na čtvrtky) + jahody k podávání
- 200 ml čerstvě vymačkané citronové šťávy (4–5 citronů)
- led

Postup:

1. Do hrnce nasypeme cukr a přilijeme litr vody. Za stálého míchání zahříváme, dokud se cukr nerozpustí. Následně odstavíme ze sporáku a necháme úplně vychladnout.
2. Jahody rozmixujeme na kaši (můžeme přecedit přes jemné síto, abychom se zbavili semínek). Jahodové pyré přelijeme do velkého džbánu s cukrovou vodou a citronovou šťávou a zamícháme, aby se spojily.
3. Limonádu podáváme s ledem a čerstvými jahodami.

Kde uspořádat piknik?

Pokud přemýšlíte nad vhodným místem k odpolednímu posezení na dece, ať už v Opavě nebo v jejím okolí, můžete se vypravit na některou z těchto [lokací](#):

- Ptačí vrch (Sady Svobody)
- Stříbrné jezero
- Dvořákovy sady
- Smetanovy sady
- Městské sady
- Panský mlýn
- Zámecký park – Raduň
- Zámecký park – Hradec nad Moravicí

Amelie Nela Kohutová

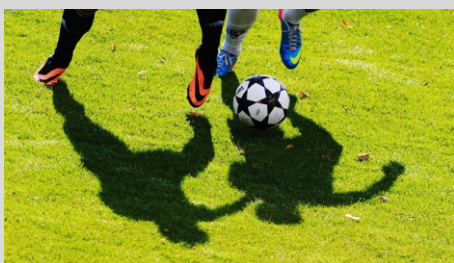

Mistři po devíti letech

Od loňského léta se na šestnácti stadionech po celé republice odehrával jubilejní třicátý ročník nejvyšší české fotbalové soutěže – Fortuna ligy. Sezóna byla dlouhá, plná napínavých zápasů, drti-

vých výher i porážek. Vše se nakonec rozhodlo až v květnu roku 2023 v nadstavbě, a to ve prospěch mladšího z „pražských es“. Sparta Praha tak ukončila devítiletou sérii druhých a třetích míst a zároveň i nadvládu Slavie a Plzně, které se po tuto dobu o titul dělily. Oba zmíněné kluby se umístily na nejbližších příčkách za vítězem. Pro Spartu to byl obrovský úspěch, který hráči i vedení náležitě oslavili.

Nejllepším střelcem soutěže se však stal hráč Slavie, a to rodák z Opavy Václav Jurečka, který vstřelil svým soupeřům celých dvacet branek.

Kdo se naopak neradoval, byla rozhodně Zbrojovka Brno, nováček soutěže se totiž v první lize neudržel a po roce se vrátí do nižší soutěže, ze které loni postoupil. Brno vystřídá ve Fortuna lize Karviná, která z ní vypadla loni. Je tedy zřejmé, že tyto dva kluby jsou přesně na pomezí dvou českých nejvyšších soutěží.

Třiadvacet metrů? Žádný problém!

Dosud nejvýznamnějším světovým rekordem tohoto roku je bez pochyb výkon amerického koulaře Ryana Crousera z konce května. V Los Angeles doletělo jeho více než sedm kilogramů těžké náčiní až do vzdálenosti dvacet tři metrů a padesát šest centimetrů. O jak moc velký posun se ale vlastně jedná?

V roce 1986 se Němec Ulf Timmermann výkonem 23,06 m stal prvním, kdo magickou hranici třia dvacet metrů překonal a vytvořil tak zdánlivě nepřekonatelný světový rekord. Jen o dva roky později však stanovil na dlouhých třicet jedna let nový rekord legendární Randy Barnes ze Spojených států. Kouli tehdy vrhnul až do vzdálenosti 23,12 m. Nikdo od té doby přes 23 nevrhnul.

Až v roce 2021 byl jeho výkon z čela historických tabulek vymazán, a to jeho krajanem Ryanem Crouserem. Ten na americkém šampionátu předvedl neuvěřitelných 23,37 m. Před dvěma lety to způsobilo v atletických kruzích velký rozruch. Crouser se však od té doby nezastavil – k dnešnímu dni má na kontě už devět vrhů přes 23 m a je tak na vrcholu své kariéry považován za zdaleka nejlepšího koulaře historie.

Na zmíněném meetingu v LA tento obr z Oregonu dokonce poslal kouli za značku „23 m“ celkem třikrát. Nás však nyní zajímá, jak daleko až sahají lidské hranice v této atletické disciplíně? A jak daleko se Crouser ještě dokáže posunout? Možná to zjistíme už 27. 6. v Ostravě, kde se tato hvězda světové atletiky předvede na mezinárodním meetingu Zlatá tretra.

Tobiáš Janetzky

**Pod záštitou paní učitelky Magdy Hrstkové časopis
vytvářejí:**

**Barbora Dluhošová, Valérie Hoňková,
Tobiáš Janetzky, Amelie Nela Kohutová,
Hana Kolovratová, Kateřina Nowická
Klára Pirunčíková & Justýna Tvarůžková**